

HØJEN

24b

August 1997

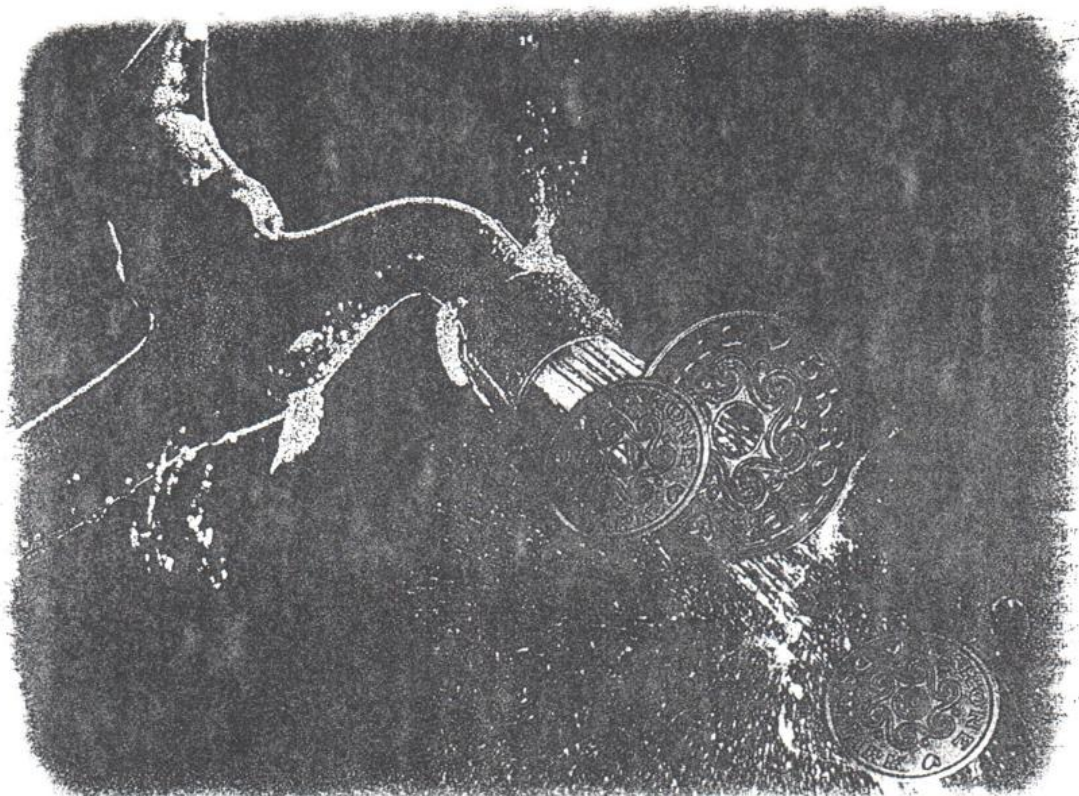
GRUNDEJERFORENINGEN »MÅLØVHØJ«

*Måløvhøj
60 år
27. september*

Læs om opgravningsstart, billetsalg
og nogle artikler om vand

**Et stort indlæg
med artikler om
vand...**

Det bliver dyrt at drikke vand i fremtiden. Private borerer skal lukkes og mindre vandværk slås sammen. Det er vandværkerne, der skal betale en del af gildet - og dermed forbrugerne. Collage: Jette Ejersbo

DRIKKEVAND BLIVER DYRE DRÅBER

Om få år vil vandregningen kunne konkurrere med varmeregningen for mange danske husstande, spår Foreningen af Private Vandværker

Af Dorrit Sætz

At lukke op for den kolde hane og lade frisk, rent vand risle ud - det er noget, de fleste af os betragter som en selvfølge og ikke som en uoverkommelig luksus.

Men om ti år vil en almindelig dansk parcelhusfamilie måske betale lige så meget i vandregning som i varmeregning.

12-14.000 kroner om året vil til den tid være en helt realistisk pris for de dyrebare dråber, mener Ole Bülow, afdelingsleder i Foreningen af Private Vandværker.

»Det vil koste det hvide ud af øjnene at beskytte vort grundvand,« siger han. »Og der er kun ét sted at hente pengene hjem. Og det er hos forbrugerne.«

AFGIFT VIL BLIVE VED MED AT STIGE

Hver indbygger i Danmark bruger i gennemsnit 110 kubikmeter vand om året.

Det er dog kun godt 60 procent, der går til de private husholdninger. Resten af

vandet forbruges i virksomheder og institutioner.

Allerede nu betaler vi en vandafgift på fire kroner plus moms per kubikmeter. Til næste år stiger afgiften til fem kroner.

Men Ole Bülow tror ikke på, at afgifts-skruen stopper her.

De penge, cirka 1,2 milliarder kroner om året, som vandafgiften lægger i statskassen, er nemlig ikke nær nok til at dække de udgifter, der venter forude, når nedsvigende giftstoffer vil forurene større og større dele af grundvandet.

Store dele af den danske drikkevandsforsyning skal omlægges, hvis vi vil bevare de skræppe grænseværdier for hvad, der må være i

vandet.

Det fastslår en rapport om »Udviklingen i den danske vandforsyningsstruktur,« som firmaet Kemp & Lauritzen har udarbejdet på bestilling fra Miljøstyrelsen.

Hårdest ramt vil blive de 91.000 ejere af private brønde og borerer. Næsten tre ud af fire må se i øjnene, at deres brøndvand ikke længere overholder grænserne for forurening.

Private brønde og borerer når nemlig ikke ligeså dybt ned i undergrunden som vandværkerne. De suger af nyere grundvand, som er mere forurenat af pesticider. Og de seneste års vejforhold har medvirket til at forværre situationen.

PRIVATE BRØNDE SKAL LUKKES

»De private brønde er lige nu truet af vandmangel, fordi vi har haft en række tørre år helt tilbage i 1980'erne. Der

går jo otte til ni år, før nedbøren siver ned,« siger Ole Bülow.

»Når der så kommer nogle år med kraftig regn, som her i foråret, så siver vandet ekstra hurtigt igennem jordlagene og fører større mængder af ophobet forurening med sig.«

Miljøstyrelsens drikkevandsrapport konkluderer, at over 62.000 brønde og borerer skal nedlægges.

De befinder sig typisk på landejendomme fjernt fra den nærmeste fælles vandforsyning.

Og det kan blive en dyr affære for hver enkelt husstand at blive tilsluttet vandværket.

»Det kan koste fra 80.000 og helt op til 300.000 kroner for en tilslutning for de ejendomme, der ligger længst ude på landet,« siger Ole Bülow.

Tilmed skal beboerne så til at betale for det vand, de hidtil har kunnet pumpe op næsten gratis.

For landbrug med et stort vandforbrug, for eksempel svinefarme, vil det kunne mærkes på budgettet.

SKUBBER REGNINGEN FRA SIG

Men det kan hurtigt ende med, at det bliver de øvrige vandforbrugere, der også

at sikre fremtidens drikkevand.

De betrængte brønde vil kunne få op til 40 procent i tilskud af prisen for at blive tilsluttet det nærmeste vandværk.

Ordningen skal dog først godkendes af EU. Og her er der risiko for, at EU vil tolke hjælpen som en maskeret form for erhvervsstøtte.

En anden model går ud på, at vandværket skal bære en del af byrden. Det kan ske ved at indføre en forholdsvis billig enhedsafgift for selve tilslutningen.

Men den løsning er Ole Bülow fra de private vandværker ikke begejstret for.

»Vi må holde fast i princippet om, at forurenere betaler. Hvis en landbrugs-ejendom har ødelagt sin egen brønd ved at overgødse eller spilde sprøjtemidler - hvorfor skal vandværket så betale,« spørger han.

INGEN KRAV TIL LANDBRUGET

I forvejen venter der vandværkerne store udgifter.

De næste ti år vil det koste godt fem milliarder - eller knap fire kroner per kubikmeter vand - at lukke de forurenede kildepladser og åbne nye borerer.

Der skal også ske sammenlægninger af mindre vandkraftværker, for at forurenat vand kan blive blandet op med rener vand.

Formålet er, at det postevand, som forbrugerne får ud af hansen, samlet kan overholde grænseværdierne.

Ole Bülow mener, at det er landbruget, der har et stort ansvar for forurenningen, men som nu skubber regningen over på vandværkerne.

»I sidste ende er der kun forbrugerne til at betale. Det kan ske via vandregningen eller i form af højere fødevarerpriser, hvis landbruget skal ændre sin produktionsform.«

»Men det er i hvert fald inkonsekvent at fastholde de høje krav til drikkevandet, samtidig med at der ingen begrænsninger lægges på landbrugets ret til at forurenne,« siger han.

DET FRI AKTUELT

F A K T A

147 LITER OM DAGEN

147 liter om dagen.

Det er, hvad hver dansker bruger i gennemsnit af drikkevand til madlavning, vask og tøjvask, rengøring, havevanding og - ikke at forglemme - til at drikke.

• I de seneste ti år er danskerne blevet flinke til at spare på vandet. Forbruget er faldet jævnt år for år. I 1995 brugte vi således tre procent mindre vand end året før, oplyser Danmarks Statistik.

• Til gengæld var erhvervsvirksomhedernes vandforbrug steget med næsten fire procent.

her kommer til at betale regningen.

Det er meningen, at penge fra Vandfonden skal kunne bruges til at hjælpe de betrængte brønde. Vandfonden er en fond, som regeringen har oprettet for

FORURENINGEN BLIVER I JORDEN

Selv om vi sætter ind i dag, vil forureningen af grundvandet forfølge de kommende generationer, siger miljøekspert. Forureningen bliver nemlig i jorden i de næste mange hundrede år

Af Dorrit Sætz

Den glade nyhed er, at om 30 år kan en stor del af vort grundvand være rent igen.

Det forudser eksperterne bag rapporten med den ikke særligt sexede titel »Projekt vedrørende udviklingen i den danske vandforsyningsstruktur«.

Hvis vi sætter ind i dag – og blandt andet regulerer landbrugets anvendelse af kvælstof – vil belønningen kunne høstes af næste generation i form af større mængder rent grundvand end i dag.

Men det gælder desværre ikke generelt, siger docent Erik Arvin fra Institut for Miljøteknologi på Danmarks

er forureningen ikke væk.

Der skal måske 20 eller 25 gennemskyllinger til, før jorden er vasket ren. Nøjagtig ligesom der skal mere end ét hold skyllevand til for at få sæberesterne ud af vasketøjet.

»Det er især de klorerede opløsningsmidler, som siver ned i jorden og lægger sig i dråber, der kun meget langsomt bliver opløst og ført bort,« siger Erik Arvin.

Forureningen kan derfor blive afgivet over en periode på flere hundrede år.

»Der skal nemlig ufatteligt små koncentrationer til, før grænseværdien for drikkevand er overskredet,« siger

Erik Arvin.

Drikkevandsrapporten, som er skrevet på bestilling fra Miljøstyrelsen, vurderer også, at det vil blive nødvendigt at rense en tiendedel af drikkevandet ad kemisk vej – i en overgangsperiode.

»Teknologisk kan vi løse forureningen med et snup-tag,« siger Ole Bülow fra Foreningen af Private Vandværker.

»Vi har forskellige processer, der kan fjerne nitrater, pesticider og tungmetaller.«

VARER I 4-500 ÅR

I Hvidovre fik det kommunale vandværk, som det første i landet, sidste år en midlertidig tilladelse til at rense vandet for pesticider ved hjælp af kulstoffiltre og ultraviolet lys. Tilladelsen gælder foreløbig for tre år.

»Det er fint nok at snakke om midlertidige tilladelser. Men 'midlertidigt' kan altså betyde helt op til 400-500 år,« siger Ole Bülow.

Tekniske Universitet i Lyngby.

Hvis jorden for alvor er inficeret med for eksempel organiske opløsningsmidler, er en enkelt »gennemvaskning« ikke nok til at føre stofferne bort.

25 SKYLLINGER

Selv om meget af det grundvand, vi i dag pumper op til drikkevand, vil være helt udskiftet i løbet af 30-40 år,

Der skal ufatteligt små koncentrationer til, før grænseværdien for drikkevand er overskredet

ERIK ARVIN, docent i miljøteknologi Danmarks tekniske Universitet

VANDAFGIFT KAN STIGE IGEN

Den gradvise stigning i vandafgiften stopper ikke nødvendigvis i 1998, som det ellers var meningen

Af Dorrit Sætz

Forbrugerne kan regne med fortsat stigning i prisen på drikkevand.

Den gradvise optrapning af vandafgiften stopper nemlig ikke nødvendigvis i 1998, siger socialdemokratiets miljøpolitiske ordfører Martin Glerup.

»Jeg vil ikke afvise, at vandafgiften skal sættes yderligere op, når skattereformen udløber næste år,« siger han.

Vandafgiften, som blev indført i 1994, er vokset gradvist fra én krone per kubikmeter til fem kroner inklusive moms. Næste år stiger afgiften yderligere til 6,25 kroner.

Kun en meget lille del, af de 1,25 milliarder, som

vandafgiften skæpper i statskassen i år, bliver brugt til at sikre rent drikkevand.

»Det var ellers oprindeligt hensigten, da Socialdemokratiet i 1992 foreslog at lægge skat på drikkevand. Afgiften skulle finansiere en vandfond med et budget på en halv milliard årligt. Pengene skulle blandt andet bruges til at rense kemikaliedepoter og mindre landbrugets forurening, foreslog Martin Glerup dengang.«

MANGLER PENGE

Ganske vist er der nu oprettet en vandfond. Men i stedet for en halv milliard får den kun tilført 25 millioner kroner i år og 70 millioner til næste år. Pengene er kun beregnet til at hjælpe små vandværker og private brøndejer i akutte nødsituationer.

»Vi havde da gerne set, at en større del gik tilbage til det oprindelige formål,« siger Martin Glerup i dag.

»Men nu endte det jo

altså med, at vandafgiften blev et led i skattereformen.«

Imens mangler der stadig de nødvendige milliarder for at sikre grundvandet. Derfor kan afgiftsstrukturen blive drejet en omgang eller flere fra 1999 og fremover.

»Rent drikkevand er så meget værd, at jeg tror på, at vi kan få en stigning igennem. Men så skal den også helst være øremærket til at hjælpe grundvandet,« siger Martin Glerup.

Fra vandværkernes side er man i forvejen skeptisk overfor virkningen af vandafgiften.

Den har ikke fået forbrugerne til at spare mere på vandet, end de allerede gjorde i forvejen, mener direktør Anders Bækgård fra de Danske Vandværkers Forening.

»Vi har ikke kunnet se noget knæk på kurven over vandforbruget,« siger han.

Danske forbrugere er dog i forvejen ganske flinke til at spare på vandet.

Forbruget har været jævnt faldende de seneste ti år, og vi pumper i dag over 100 millioner færre kubikmeter vand op af undergrunden end for ti år siden. Det svarer til en besparelse på næsten en femtedel.

VI ER IKKE ARABIEN

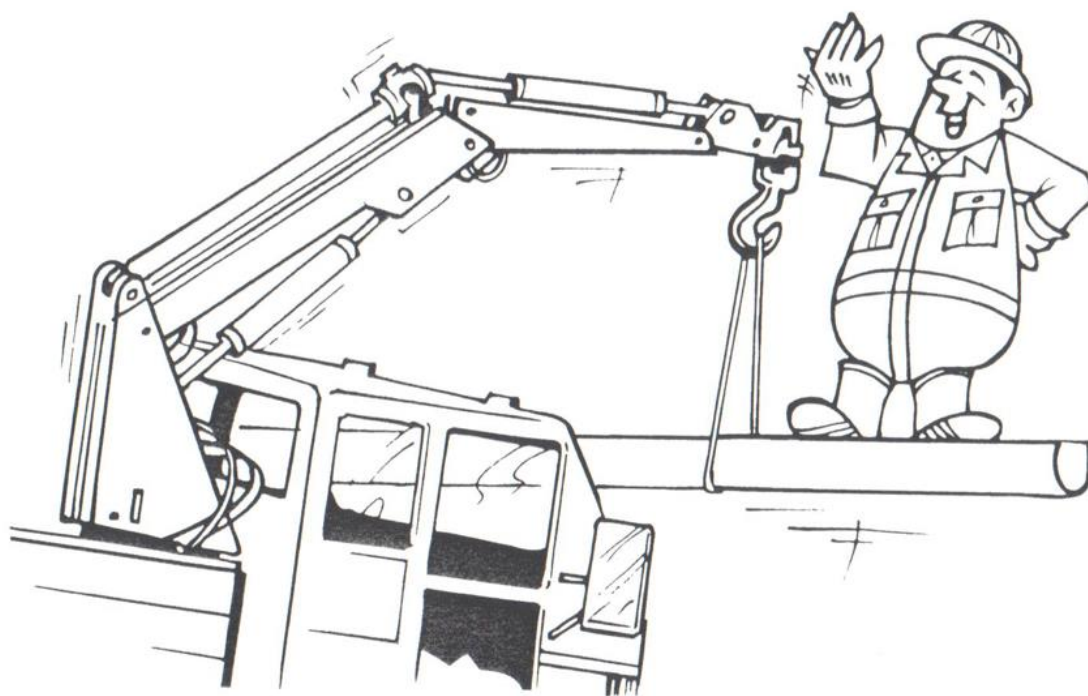
Vandafgiften har samtidig udløst store udgifter til opsætning af målere, så den ene forbruger ikke kom til at betale skat af naboens vandfrådseri.

»Vi er helt enige i, at man skal betale for det man får. Og det er udmærket, at man gør noget for at nedsætte vandforbruget. Men det er trods alt ikke Saudiarabien, vi lever i. Der er rigeligt med grundvand i Danmark,« siger Anders Bækgård, som efterlyser en stærkere indsats overfor den forurening, der ødelægger vandressourcerne.

»Grundvandsbeskyttelse er et langt større problem end vandforbruget,« siger han.

Opgravninger

– endnu og nok en gang!

Opgravning og nedlæggelse af nye vandledninger på Mellemvej og Måløvhøjvej starter omkring den 20. august.

Jubilæumsfesten

Vedr. 60 års jubilæumsfesten lørdag den 27. september på Østerhøjskolen vil bestyrelsesmedlemmerne komme rundt og sælge billetter.

Prisen pr. billet er 75,00 kroner.

Indlæg modtages.
Nr. 25 bli'r et jubi-nummer
- glæd jer...

„Ja, man sku' jo nok smutte med til festen, så man kan få sig en svingom, hvis der ellers er en lady der vil danse.“